

Ministerie van Economische Zaken

Wijzigingsbesluit

Natura 2000-gebied # 1

Waddenzee

Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Waddenzee

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206);

Gelet op het Uitvoeringsbesluit van de Commissie 2015/72/EU van 3 december 2014 op grond van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad, tot vaststelling van een achtste bijgewerkte lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEU 2015, L 18/385);

Gelet op artikel 2.1, lid 7 van de Wet natuurbescherming;

Gelet op artikel 9.1, tweede- en derde lid van de Wet natuurbescherming;

BESLUIT:

Artikel 1

Als onderdeel van de speciale beschermingszone Waddenzee, zoals aangewezen als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG 1992, L 206) bij besluit van 25 februari 2009 (DRZO/2008-001), wordt aangewezen: het gebied Eems-Dollard, zoals aangeduid in bijlage A van de Nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 2

In het in artikel 1 bedoelde besluit wordt in de opsomming van habitattypen in artikel 1, tweede lid, het volgende habitatype ingevoegd:

H1130 Estuaria

Artikel 3

1. De kaartbladen 15, 22, 23 en 24 en overzichtskaart 2 behorende bij het in artikel 1 bedoelde besluit worden vervangen door de kaarten behorende bij dit besluit.
2. De doelstellingen van de beschermde natuurmonumenten die zijn opgegaan in het Natura 2000-gebied en op grond van het tweede lid van artikel 9.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming zijn vervallen, zijn verwijderd uit de Nota van toelichting behorend bij het in artikel 1 bedoelde besluit en de begrenzing van de beschermde natuurmonumenten is verwijderd van de daarbij behorende kaart.
3. De Nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van het besluit van 25 februari 2009 wordt gewijzigd op de wijze die is aangegeven in de Nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
w.g. Martijn van Dam
d.d. 30 maart 2017

Dit wijzigingsbesluit en de daarbij behorende Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking, die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en een landelijk dagblad. Het wijzigingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen bij de rechtbank. Ingevolge artikel 8:7, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is bevoegd de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de indiener van het beroepschrift zijn woonplaats in Nederland heeft. Indien de indiener van het beroepschrift geen woonplaats in Nederland heeft, is bevoegd de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan het bestuursorgaan zijn zetel heeft. Het rechtsgebied is te bepalen aan de hand van de volgende website: www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Paginas/Werk-en-rechtsgebieden-rechtbanken.aspx. Op grond van artikel 9.1, derde lid, van de Wet natuurbescherming kan geen beroep worden ingesteld tegen artikel 3, tweede lid van dit besluit.

Mededeling ten behoeve van de kadastrale inschrijving van dit besluit:
oorspronkelijke besluit ingeschreven onder stuknummer OZ4 56356/121

Nota van toelichting behorende bij het Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Waddenzee (N&B/2016-001 | 001 Waddenzee (wijziging))

1 INLEIDING

Met dit besluit wordt de aanwijzing van het gebied Waddenzee als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn gewijzigd. Dit besluit behelst wijziging van de begrenzing van het gebied en aanpassing van de instandhoudingsdoelstellingen.

Ingevolge artikel 1 van het besluit wordt Eems-Dollard aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als "Habitatrictlijngebied") waarbij het wordt opgenomen als onderdeel van het Habitatrictlijngebied Waddenzee.

Artikel 2 en 3 van het besluit geven de wijze aan waarop de wijzigingen ten opzichte van het eerder genomen besluit tot aanwijzing van het gebied als Natura 2000-gebied worden geregeld. Dit betreft toevoeging van het habitatype estuaria (H1130) als Natura 2000-waarde, vervanging van een aantal kaarten en wijziging van de Nota van toelichting (dit heeft met name betrekking op de begrenzing en de wijziging van de instandhoudingsdoelstellingen vanwege het toegevoegde habitatype).

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om de doelstellingen van de beschermde natuurmonumenten te verwijderen uit het besluit van 25 februari 2009. Als gevolg van artikel 9.1, tweede lid, Wet natuurbescherming zijn namelijk alle andere doelstellingen vervallen die niet nodig zijn ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn.

De Nota van toelichting bij het besluit van 25 februari 2009 is waar nodig gewijzigd. Aan de appendix is een tabel toegevoegd met de wijzigingen.

Op de kaarten bij dit wijzigingsbesluit zijn de begrenzingen van de (voormalige) beschermde natuurmonumenten niet meer aangegeven. De legenda bij de kaarten is aan de nieuwe situatie aangepast.

Artikel 4 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

Na dit eerste inleidende hoofdstuk van de Nota van toelichting wordt verder de opzet van de Nota van toelichting van het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit gevolgd, waarbij wordt vermeld waarom wijzigingen worden doorgevoerd en hoe dat doorwerkt in het vervangen van teksten in de Nota van toelichting bij het besluit van 25 februari 2009. In deze Nota van toelichting en bijlagen zijn alleen die (onderdelen van) paragrafen opgenomen, waarin inhoudelijke wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het besluit waarmee het Natura 2000-gebied Waddenzee in 2009 is aangewezen (DRZO/2008-001). Dat besluit moet daarom worden gelezen in samenhang met dit wijzigingsbesluit. Wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke Nota van toelichting zijn aangekondigd met tussen rechte haken [...] geplaatste teksten. In Hoofdstuk 2 wordt de wijziging van de begrenzing, als gevolg van de toevoeging van het gebied Eems-Dollard, toegelicht en wordt de tekst van het oorspronkelijke besluit gewijzigd ten aanzien van de geschiedenis van de Lijst van gebieden van communautair belang en de opsomming van gemeenten. In hoofdstuk 3 worden de gebiedsbeschrijving en de toelichting op de begrenzing aangepast. In hoofdstuk 4 wordt het toegevoegde habitatype genoemd en de verspreiding daarvan. In hoofdstuk 5 wordt een instandhoudingsdoelstelling geformuleerd voor het toegevoegde habitatype. Aan Bijlage A wordt een kaart toegevoegd met de uitbreiding van het Habitatrictlijngebied door de toevoeging van het gebied Eems-Dollard.

In Bijlage B wordt de nadere onderbouwing van het besluit aangevuld.

In bijlage C wordt naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen een nadere onderbouwing van het besluit gegeven.

De kaartbijlage bij dit ontwerpwijzigingsbesluit omvat de nieuwe kaartbladen 15, 22, 23 en 24 en overzichtskaart 1 en 2 ter vervanging van de (gelijk genummerde) kaartbladen bij het besluit van 25 februari 2009.

2 AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt de aanwijzing van het gebied Waddenzee als Habitatrichtlijngebied gewijzigd. Het huidige Natura 2000-gebied Waddenzee (landelijk gebiedsnummer 001) omvat het Vogelrichtlijngebied Waddenzee en het Habitatrichtlijngebied Waddenzee, exclusief de Eems-Dollard. Dit gebied is in 2009 als Natura 2000-gebied aangewezen waarbij tevens de instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld. Dit wijzigingsbesluit beoogt het Habitatrichtlijngebied met de Eems-Dollard uit te breiden, in dit deelgebied de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied en die van het Vogelrichtlijngebied gelijk te trekken en de instandhoudingsdoelstellingen aan te vullen. Dit laatste betreft de toevoeging van het habitatype estuaria (H1130). De reden dat de aanwijzing nu met het Eems-Dollard-estuarium wordt uitgebreid, is gelegen in het feit dat in een groot deel van het estuarium de rijksgrens tussen Nederland en Duitsland niet vastligt. Duitsland heeft van de Europese Commissie in december 2005 de opdracht gekregen het gebied als estuarium aan te wijzen. Aanwijzing van het intergetijdengebied Hond-Paap, Mond van de Dollard en het overige open water, kan alleen in goed overleg tussen Nederland en Duitsland plaatsvinden. In 2010 is daarom gestart met overleg met Duitsland om te komen tot aanwijzing van het gehele Eems-estuarium als Natura 2000-gebied. Dit gezamenlijke proces is nu zover gevorderd dat de aanwijzing voor het Nederlandse deel in procedure kan worden gebracht. Het Integraal Management Plan Eems-estuarium is in gezamenlijkheid door Nederland en Duitsland opgesteld¹. Hierin zijn bouwstenen opgenomen voor het Nederlandse beheerplan voor de Eems-Dollard en worden maatregelen voorgesteld voor het gehele, grensoverschrijdende Eems-estuarium.

[ter vervanging van de eerste alinea van hoofdstuk 2 van besluit DRZO/2008-001]

Door middel van dit besluit wordt het gebied Waddenzee aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn, waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Waddenzee" en onder nummer NL1000001 is geplaatst op de Lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Vervolgens is de uitbreiding van het Habitatrichtlijngebied Waddenzee met watergedeelte van de Eems-Dollard ten noorden van de Punt van Reide (in aanvulling op het intergetijdengebied Hond-Paap) in september 2007 aangemeld, waarna het gehele Eems-Dollardgebied op 12 december 2008 door de Europese Commissie afzonderlijk van "Waddenzee" onder de naam "Eems-Dollard" en onder nummer NL2007001 is geplaatst op de (bijgewerkte) Lijst van gebieden van communautair belang, in afwachting van de samenvoeging tot één gebied van communautair belang. Het gebied is onder meer aangewezen voor één prioritair habitatype in de zin van artikel 1 van de Habitatrichtlijn.

[ter vervanging van de alinea voorafgaand aan paragraaf 2.1 van besluit DRZO/2008-001]

Het Natura 2000-gebied Waddenzee (inclusief Eems-Dollard) ligt in de provincies Fryslân, Groningen en Noord-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Ameland, Delfzijl, Dongeradeel, Eemsmond, Ferweradiel, Franekeradeel, Harlingen, Het Bildt, Oldambt, Schiermonnikoog, Terschelling, Vlieland, Oldambt, Winsum, Den Helder, Texel en Hollands Kroon. Een deel van het estuarium van de Eems-Dollard is gelegen in het gebied waar geen overeenstemming bestaat tussen Nederland en Duitsland over het verloop van de rijksgrens. Dit deel van het gebied is niet gemeentelijk ingedeeld.

¹ Ministerie van EZ (2016): Integraal Management Plan Eems-estuarium, Den Haag

3 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.3 Begrenzing en oppervlakte

[ter vervanging van de eerste zin van de eerste alinea van paragraaf 3.3 van besluit DRZO/2008-001]

De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij deze aanwijzing behorende kaarten (datum productie overzichtskaart 1 en 2 en kaartbladen 15, 22, 23 en 24: 3-2-2017; datum rest van de kaarten: 11-04-2008). De grens met Duitsland van het Natura 2000-gebied in de Eems-Dollard valt samen met de lijn aan Duitse zijde van het grensgebied, bedoeld in artikel 1 van de op 14 mei 1962 te Bennekom tot stand gekomen Aanvullende Overeenkomst bij het Eems-Dollardverdrag (Trb. 1962, nr. 54), voor zover dit grensgebied in onderhavige aanwijzing is betrokken.

[ter vervanging van de tweede alinea van paragraaf 3.3 van besluit DRZO/2008-001]

Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ruim 271.000 ha. Hiervan is ruim 6.900 ha alleen onder de Vogelrichtlijn aangewezen. Voor de exacte oppervlakten wordt verwezen naar de legenda van de bij dit besluit behorende kaarten. Deze cijfers betreffen bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met tekstueel (dus niet op de kaart) uitgesloten delen.

[invoegen tussen de een-na-laatste en de laatste alinea van paragraaf 3.3 van besluit DRZO/2008-001:]

Het estuarium van de Eems-Dollard (15.394 ha) is eveneens aan het Habitatrichtlijngebied Waddenzee toegevoegd. Het bestaat grotendeels uit water en intergetijdengebieden die deel uitmaken van het habitattypen estuaria (H1130). De kwelders tussen de Punt van Reide (Termunten) en de rijksgrens (Nieuwe Statenzijl) behoren tot de habitattypen schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (H1330A), zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (H1310A) en schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*) (H1320).

4 NATURA 2000-WAARDEN

4.2 Habitatrictlijn: waarden waarvoor het gebied is aangewezen

4.2.1 Habitatrictlijn: habitattypen

[invoegen in paragraaf 4.2.1 van besluit DRZO/2008-001 voor H1140]

H1130 Estuaria
Verkorte naam Estuaria

4.4 Verspreiding habitattypen en soorten in het Habitatrictlijngebied

[invoegen in de tweede alinea, na de eerste zin:]

Tot het habitatype Estuaria behoren het water en de intergetijdengebieden van de Eems-Dollard (ten zuiden van de Eemshaven), voor zover niet behorend tot H1310, H1320 of H1330.

5 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

5.1 Inleiding

[toevoegen aan paragraaf 5.1 van besluit DRZO/2008-001:]

De situatie ten tijde van het publiceren van het aanwijzingsbesluit is bepalend voor wat onder 'behoud' moet worden verstaan en vanaf welk niveau 'uitbreiding' en 'verbetering' nagestreefd moet worden. De instandhoudingsdoelstellingen moeten in dit gebied dus zó begrepen worden, dat het behoudsniveau van de habitattypen en Habitatrichtlijnsoorten betrekking heeft op oppervlakte en kwaliteit, respectievelijk omvang en kwaliteit leefgebied en omvang populatie, zoals aanwezig in 2009, voor de op dat moment aangewezen Waddenzee, aangevuld met die in 2017, voor het middels een wijzigingsbesluit toegevoegde deelgebied Eems-Dollard. Dit is tevens het niveau waar vanaf 'uitbreiding' en 'verbetering' nagestreefd moet worden.

5.3 Habitatrichtlijn: habitattypen (bijlage I)

[invoegen in paragraaf 5.3 van besluit DRZO/2008-001, voor H1140:]

H1130 Estuaria

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Dit habitatype komt voor in het deelgebied Eems-Dollard (en buiten het Natura 2000-gebied Waddenzee alleen in de Westerschelde). De landelijke staat van instandhouding is zeer ongunstig op de aspecten verspreiding, oppervlakte en kwaliteit. Het landelijke doel is uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

In dit gebied kan voor een behoudsopgave voor oppervlakte worden gekozen omdat de Westerschelde op het aspect van uitbreiding een (veel) belangrijker bijdrage kan leveren aan de landelijke doelstelling van dit habitatype dan de Eems-Dollard.

De beoogde kwaliteitsverbetering heeft met name betrekking op het herstellen van een optimaal bodemleven en het bieden van een goed functionerende trekroute voor vissen. Tot de beoogde kwaliteitsverbetering behoort ook een zo spoedig mogelijk herstel van zeegrasvelden en mosselbanken.

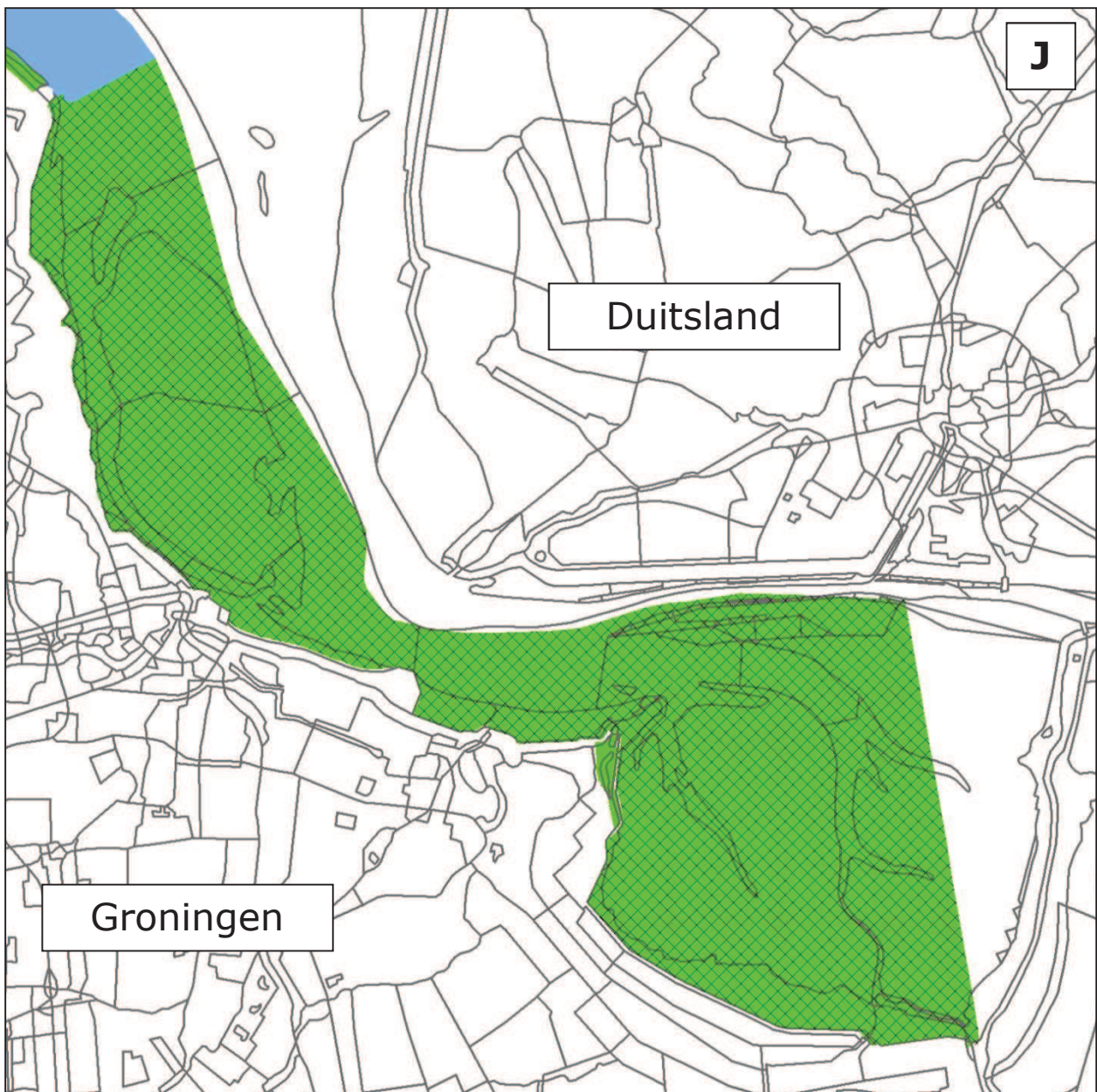
[toevoegen aan bijlage A1 als kaart J in besluit DRZO/2008-001:]

Bijlage A. Uitbreiding Habitatrichtlijngebied met Eems-Dollard

Blauw = reeds aangewezen als Vogelrichtlijngebied

Groen zonder arcering = reeds aangewezen als Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied

Groen met dubbele arcering = uitbreiding Habitatrichtlijngebied; reeds aangewezen als Vogelrichtlijngebied

Nadere onderbouwing van wijzigingen in Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen, van de selectie als Habitatrictlijngebied en toewijzing van en wijzigingen in instandhoudingsdoelstellingen

B.1 Wijzigingen in habitattypen en soorten ten opzichte van aanmelding als Habitatrictlijngebied en/of het ontwerpbesluit (paragraaf 4.2.1 en 4.2.2)

[het eerste punt onder B.1. vervangen door:]

- In overeenstemming met de aanmelding als Habitatrictlijngebied (2003) maar in afwijking van het ontwerpbesluit is het gebied aangewezen voor het habitatype Estuaria (H1130). Dit habitatype is in het Waddengebied beperkt tot de Eems-Dollard.

B.3 Toepassing selectiecriteria Habitatrictlijngebieden (paragraaf 4.3)

[invoege in bijlage B.3 van besluit DRZO/2008-001, voor H1140A:]

H1130 - Estuaria			
Landelijke oppervlakte ca. 44.300 ha			
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Relatieve bijdrage	Bronvermelding
001	Waddenzee	A2 (30-50%)	Topografische kaart
122	Westerschelde & Saeftinghe	A3 (50-75%)	Aanwijzingsbesluit 2010

Voor de aanmelding van de Habitatrictlijn (2003) zijn de twee volgende gebieden voor het habitatype geselecteerd: Waddenzee (001) en Westerschelde & Saeftinghe (122). Dit betreffen de enige gebieden waar het habitatype zich bevindt binnen Nederland.

B.4. Toewijzing instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 5)

B.4.1. Habitatrictlijn: habitattypen

[invoege in bijlage B.4.1 van besluit DRZO/2008-001, voor H1140A:]

H1130 - Estuaria					
Landelijke doelstelling: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit					
N2k-nr	Natura 2000-gebied	Doel oppervlakte	Doel kwaliteit	Relatieve bijdrage	Besluit
001	Waddenzee	behoud	verbetering	A2	wijzigingsbesluit
122	Westerschelde & Saeftinghe	uitbreiding	verbetering	A3	aanwijzingsbesluit

Het gehele landelijke areaal van het habitatype estuaria ligt binnen het Natura 2000-netwerk. De staat van instandhouding van het habitatype is beoordeeld als "zeer ongunstig". De landelijke doelstelling sluit hierop aan. Het relatieve belang van Nederland is groot en wordt vertegenwoordigd door de Natura 2000-gebieden Waddenzee (001) en Westerschelde & Saeftinghe (122). De doelstelling van het gebied Westerschelde & Saeftinghe sluit aan op de landelijke doelstelling. Voor het gebied Waddenzee ligt het accent op behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. In dit gebied kan voor een behoudsopgave voor oppervlakte worden gekozen omdat de Westerschelde op het aspect van uitbreiding een (veel) belangrijker bijdrage kan leveren aan de landelijke doelstelling van dit habitatype dan de Eems-Dollard. Voor de Westerschelde houdt kwaliteitsverbetering in: herstel van de afwisseling aan diverse deelecosystemen (laagdynamische en hoogdynamische, diepe en ondiepe, zoete en zoute delen en geleidelijke overgangen tussen al deze

deelsystemen) met de bijbehorende hoge biodiversiteit. De kwaliteitsverbetering komt ook ten goede aan de instandhoudingsdoelstelling voor de belendende schorren (H1330). Voor de Westerschelde is behoud van het meergeulenstelsel en uitbreiding van de oppervlakte met laagdynamische delen (droogvallende platen en ondiepe wateren) noodzakelijk. Voor de Waddenzee heeft de beoogde kwaliteitsverbetering met name betrekking op het herstellen van een optimaal bodemleven en het bieden van een goed functionerende trekroute voor vissen. Tot de beoogde kwaliteitsverbetering behoort ook een zo spoedig mogelijk herstel van zeegrasvelden en mosselbanken.

Motivering van het besluit op basis van de binnengekomen zienswijzen

1 INLEIDING

Op 25 november 2016 is ten behoeve van de aanwijzing van de Eems-Dollard een ontwerp-wijzigingsbesluit voor de Waddenzee gepubliceerd.

Het ontwerp-wijzigingsbesluit heeft in de periode van 25 november 2016 tot en met 5 januari 2017 ter inzage gelegen. Dit heeft ertoe geleid dat er door vier personen of organisaties een zienswijze is ingediend op dit gebied.

De reacties worden hieronder thematisch besproken, volgens de indeling die ook is gehanteerd bij het besluit van 25 februari 2009 (DRZO/2008-001).

SPECIFIEKE REACTIES OVER DE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Enkele insprekers vinden dat er een instandhoudingsverplichting voor het kwelderareaal in de Eems-Dollard afgesproken moet worden, daar kwelderranden al langere tijd afslaan ten gevolge van gewijzigde hydrologische omstandigheden.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Voor het kwelderareaal in de Eems-Dollard gelden na de toevoeging van dit gebied aan het gebied Waddenzee voor de op dat kwelderareaal aanwezige waarden de instandhoudingsdoelstellingen zoals opgenomen in het besluit van 25 februari 2009 (DRZO/2008-001), zoals onder andere de behoudsdoelstelling voor H1330A. De voor dit (deel)gebied relevante instandhoudingsdoelstellingen moet zó begrepen worden, dat het behoudsniveau van de betreffende habitattypen en soorten betrekking heeft op oppervlakte en kwaliteit, respectievelijk omvang en kwaliteit leefgebied en omvang populatie, zoals aanwezig in 2009, voor de op dat moment aangewezen Waddenzee, aangevuld met die in 2017, voor het middels een wijzigingsbesluit toegevoegde deelgebied Eems-Dollard.

De consequenties voor het beheer komen aan de orde in het beheerplan.

Een inspreker plaatst grote vraagtekens of het mogelijk is het habitatype Estuaria blijvend in stand te houden. Op grond van de huidige situatie lijkt een gunstige instandhouding niet mogelijk.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het ontwerp-wijzigingsbesluit. De instandhoudingsdoelstelling behelst niet het bereiken van een (op landelijk niveau) gunstige staat van instandhouding, maar het leveren van een bijdrage daaraan, in de vorm van het behouden van de oppervlakte en het verbeteren van de kwaliteit van het habitatype in dit gebied. Deze instandhoudingsdoelstelling is geen onmogelijke opgave.

Een inspreker vindt het opmerkelijk dat wordt gesteld dat "het water en de intergetijdengebieden van de Eems-Dollard (ten zuiden van de Eemshaven) behoren tot het habitatype Estuaria." Dit laatste suggereert dat het gehele gebied dat als speciale beschermingszone is geduimd, tot het habitatype Estuaria moet worden gerekend, terwijl het profieldocument uitgaat van kwalitatieve termen als "de gemiddelde hoogwaterlijn". Deze onduidelijkheid leidt er volgens de inspreker toe dat het voor een belanghebbende buitenstaander zeer lastig is om zich een oordeel te vormen over de reikwijdte en de impact van het streven naar dit habitatype/instandhoudingsdoel. Naast deze onduidelijkheid, is het volgens de inspreker denkbaar dat er overlap en tegengestelde belangen ontstaan tussen habitats. Een andere inspreker is van mening dat een duidelijke begrenzing van Estuaria ontbreekt.

De zienswijze heeft geleid tot een verduidelijking van de tekst. Inderdaad behoort een deel van het intergetijdengebied niet tot H1130, maar tot H1310 en H1330 (namelijk indien begroeid met daarvoor kwalificerende vegetatietypen). Overigens is de geciteerde aanduiding slechts een globale aanduiding. De precieze ligging van de habitattypen wordt bepaald aan de hand van de definities van habitattypen uit het Natura 2000-profielendocument, waarnaar het besluit korthedshalve verwijst. Die ligging wordt vastgelegd in de habitatkaart, die onderdeel uit zal maken van het beheerplan.

Een inspreker vraagt af te zien van de keuze om het gebied aan te wijzen en hier Estuaria als instandhoudingsdoelstelling op te nemen omdat het niet optimaal zou kunnen functioneren.

De zienswijze heeft niet geleid tot wijziging van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Het gebied Eems-Dollard is vanwege dit habitatype op de Lijst van gebieden van communautair belang geplaatst en zal dus reeds om die reden aangewezen moeten worden. De vraag of het habitatype in dit gebied optimaal zou kunnen functioneren is daarbij niet relevant.

Naar de opvatting van een inspreker is de huidige ontwerpaanwijzing een combinatie van binnen- en buitendijkse natuurgebieden, waarbij de Breebaartpolder nu als een beschermd natuurgebied is aangewezen als binnendijks gebied met een gedempt tij.

De zienswijze heeft niet geleid tot wijziging van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Inderdaad is de Breebaartpolder een binnendijks gebied. Omdat de erin voorkomende natuurwaarden onderdeel uitmaken van de instandhoudingsdoelstellingen van het bestaande Natura 2000-gebied Waddenzee en de polder een onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van het ecosysteem van de Waddenzee (en in het bijzonder het Eems-Dollard-gebied), is de polder mee begrensd in dit wijzigingsbesluit. Overigens was de polder al aangewezen als Vogelrichtlijngebied.

REACTIES OVER DE RECHTSGEVOLGEN

Enkele insprekers zijn van mening dat de aanwijzing tegelijk had moeten geschieden met de aanwijzing als KRW-gebied.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Het besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied is een zelfstandige procedure, waarin de begrenzing, de aangewezen soorten en habitattypen en de instandhoudingsdoelstellingen worden opgenomen. De maatregelen, die getroffen zullen worden om de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren, worden in een afzonderlijk beheerplan opgenomen. In het Natura 2000-beheerplan wordt afstemming gezocht met de maatregelen die vanwege de Kaderrichtlijn Water (KRW) getroffen gaan worden. Hierdoor is integratie van de verschillende Europese richtlijnen gewaarborgd.

Anders dan de insprekers veronderstellen, heeft de aanwijzing van het stroomgebied van de Eems in het kader van de KRW reeds plaatsgevonden.

Enkele insprekers vinden dat er met de aanwijzing vooruit wordt gelopen op maatregelen terwijl het in het ontwerp-wijzigingsbesluit genoemde Integraal Management Plan nog niet beschikbaar is.

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Het aanwijzingsbesluit bevat de juridische basis voor maatregelen die in een gebied worden genomen en moet derhalve vooraf gaan aan een beheerplan.

REACTIES OVER DE RELATIE MET DE BEHEERPLANNEN

Enkele insprekers zijn van mening dat bij de aanwijzing meer rekening had moeten worden gehouden met de agrarische belangen (binnen en buiten het gebied, onder andere borging van het agrarisch gebruik).

De zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Bij het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen gelden de vereisten van de Habitatrichtlijn. Bij het bepalen van de te beschermen waarden en bij het vaststellen van de begrenzing zijn alleen ecologische criteria relevant. Bij het bepalen van de ambitie van de instandhoudingdoelstelling is rekening gehouden met agrarische belangen voor zover dat paste binnen de verplichting om op landelijk niveau een gunstige staat van instandhouding te bereiken voor de betrokken habitattypen en soorten.

Het aanwijzingsbesluit is niet bedoeld om uitspraken te doen over bestaand gebruik of externe werking.

Een inspreker is van mening dat gebieden waar waarden zijn of kunnen ontstaan, die aanleiding vormen voor blokkades van ontwikkelingen in de agrarische sector, op voorhand geëxclaveerd moeten worden.

De zienswijze heeft niet geleid tot wijziging van het ontwerp-wijzigingsbesluit. In een aanwijzingsbesluit worden de mogelijke externe gevolgen van het aanwijzen van habitattypen niet genoemd, omdat niet een aanwijzingsbesluit daarvoor is bedoeld maar een beheerplan. Daarnaast kunnen bij de begrenzing van een gebied alleen ecologische argumenten gelden. Het exclaveren van een - ecologisch gezien - tot het gebied behorend habitatype, vanwege de externe gevolgen, is dan ook niet mogelijk.

Een inspreker heeft verschillende opmerkingen geplaatst over het beheer van het Natura 2000-gebied, waaronder het bereiken van de achterliggende slikgronden, het slib uit de vaargeul, verzilting van de bodem, het toepassen van zonnepanelen, ganzenoverlast en vermesting, en het gebrek aan inspraak over het beheer.

De zienswijze heeft niet geleid tot wijziging van het ontwerp-wijzigingsbesluit. Het aanwijzingsbesluit is niet bedoeld om uitspraken te doen over het beheer: dat is voorbehouden aan het beheerplan.

APPENDIX

'Was-wordt'-tabel aanpassingen Nota van toelichting bij het besluit van 25 februari 2009 (DRZO/2008-001) door van rechtswege vervallen beschermde natuurmonumenten

'Was-wordt'-tabel aanpassingen Nota van toelichting bij het besluit van 25 februari 2009 (DRZO/2008-001) door van rechtswege vervallen beschermde natuurmonumenten als gevolg van de Wet natuurbescherming

Was	Wordt
Paragraaf 2.1 Beschermde natuurmonumenten.	De gehele paragraaf is verwijderd.
Paragraaf 3.3, pagina 9, laatste alinea: "De in hoofdstuk 2 genoemde voormalige beschermde natuurmonumenten hebben een gezamenlijke oppervlakte van ruim 233.400 ha en liggen in hun geheel binnen Natura 2000-gebied (enkele beschermde natuurmonumenten lagen ten dele in aangrenzende Natura 2000-gebieden)."	De zin is verwijderd.
Pagina 3.3, pagina 10, eerste alinea: "De begrenzing is afgestemd op die van de (voormalige) natuurmonumenten opdat deze geheel binnen het Vogel- en Habitatrichtlijngebied vallen."	De zin is verwijderd.
Paragraaf 3.4, Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen, 2 ^e zin: "Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten."	De zin is aangepast als volgt: "Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrichtlijngebied en Vogelrichtlijngebied."
Paragraaf 5.7 Beschermde natuurmonumenten.	De gehele paragraaf is verwijderd.
Bijlage B, pagina 55, tekst NM = natuurmonumenten	De tekst 'NM = natuurmonumenten is geheel verwijderd.
Bijlage C, pagina 88, paragraaf Technische aanpassingen, tekst: "Dit kan betekenen dat Vogel- en Habitatrichtlijngebieden die voor een belangrijk deel overlap vertonen met (voormalige) beschermde en staatsnatuurmonumenten op deze begrenzing afgestemd worden. Hierdoor worden onlogische verschillen vermeden."	De tekst is in zijn geheel verwijderd.
Bijlage C, pagina 111, paragraaf Beschermde natuurmonumenten	De gehele paragraaf is verwijderd.
Bijlagen besluiten beschermde natuurmonumenten.	De bijlagen zijn verwijderd.
Kaartbladen.	De legendacategorie HR+BN is verwijderd; de beschermde natuurmonumenten zijn van de kaart verwijderd.

Deze publicatie is een uitgave van:

Ministerie van Economische Zaken

Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

April 2017